(SRI B. N. RAME GOWDA.)

Orders to facilitate the grant of date reserve lands on which there are less than 5 to 10 trees per acre or lands on which there are no trees at all for *bona fide* agricultural purposes and issue suitable modifications, for the Standing Orders ?

A.—Sri T. CHANNIAH (Minister for Public Health and Local Self-Government).—

(*a*) The Rules for the grant of date reserve lands for cultivation are printed on pages 154–156 of the Mysore Excise Manual, Volume I (1943 Edition).

(*b*) All date reserve lands which contain no trees or having sparse growth, *i.e.*, 5 to 10 trees per acre are being released for cultivation except in cases —

(i) where they are specifically reserved for growing date trees.

(ii) where they are contiguous to other numbers having large number of date trees.

There is no need to modify the standing orders.

BUDGET FOR 1954-55—DEMANDS FOR GRANTS.

DEMAND No. 25—CO-OPERATION.

42. Co-operation.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

" That a sum not exceeding Rs. 7,80,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Co-operation'."

As regards time, I have thought of this arrangement :

The present Demand on Co-operation will go on till 2-15. From 2-15 to 4, Demand No. 26. From 4 to 4-30 Demand No. 27. From 4-30 to 5, Demand No 41.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).— ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2,500 ಇದ್ದದ್ದು 1954ರಲ್ಲಿ 5,000ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 5269ರ ವರೆಗೂ ಇವೆ. Paid up shares 1·6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತಿನ ದಿವನ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೋ ಅದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನ ವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಮಲ್ಟಿ-ಪರ್‌ಪಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದವು. ಒಟ್ಟು 5269 ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅನೇಕ ಮಲ್ಟಿ-ಪರ್‌ಪಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇವೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ನಾನೂ ಕೂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟವಾದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು, ಜನರಿಗೆ ಫಲದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದವು. ಈಚೆಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮುಚ್ಚುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ದಿವನ ಕೋ-ಆಪರೇಷ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಜೋತಾ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕರು ಮಲ್ಟಿ-ಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಬೇಕೋ ಅದು ದೊರಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿದು ಅವರಿಗಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನ ನೋಡಿ ಅವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪಗಳು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಜನರು ವಾಲಂಟರಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಅನುಕೂಲತೆ ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾವು ಸೊಸೈಟಿ

ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂವನ್ನೊದಗಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಛೇರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೂಡ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಜನರಿಂದ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಇದರ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವನ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಕೂಡ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೂ ಕೂಡ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ಮೊನ್ನೆ ಬ್ಯಾಂಕು ವಿಾಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಬೇರೆ ಸೊಸೈಟಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದ ಕಡೆ ಇರುವ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ಹಂಚಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದು ನಿರಾಶಾಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕೈಬಿಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಆ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಅವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವು ಹಂಚಿದಾಗ ಕೆಲವುವೇಳೆ ಅವು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆದವು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಮಾಡುತ್ತಾ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಡಿಪೋಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ನುಮ್ಮನೆ salesmen ಆಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಡಿಪೋಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅಂಥವರನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಏಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೇ ಮಾರಾಟಮಾಡಲು ವಹಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಲ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುವು. ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮುಂತಾದುವನ್ನುಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರಬೇತುಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕೈಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narsipur).—Sir, the object with which the Regulated Markets were established in Mysore have not been fully fulfilled. In Mysore we have Regulated Markets, the only result being a levy of six pies or nine pies, according to the tariff, and collect at the tolls, irrespective of the fact whether the goods are intended for sale or consumption. Sir, as I have already said, the object of the Government in establishing the Regulated Market was to ensure correct weight, proper value, correct measure, avoiding the middleman and quick disposal. Sir, on all these heads, I believe, the working of the Regulated Market in Mysore has failed. In the first instance, correct weight and measure is perhaps assured. Regarding the middleman, Sir, previously the producer was coming to the bazaar and paid a commission of four annas, sold his goods and used to return to his headquarters. Now he has to pay three pies in a rupee, that is Rs. 1-9-0 per cent. The producer who sold his goods by paying a commission of four annas has to pay now Rs. 1-9-0 per cent. Another thing is, in the Regulated Market, as and when goods come, they are heaped up and then the bidding takes place. By the time the last bidding is finished, it would be nearly 3 o'clock in the noon. Can you ever expect a producer who comes to Mysore at six o'clock in the morning to wait till three o'clock to sell his goods? Then, Sir, it is not the producer who gets the profit but the agent who goes to the village, collects from the producers, imports to Mysore and sells there. You assure the commission to the seller, *i.e.*, to the middleman. The benefit is not derived by the real producer. The broker will reserve his

(SRI S. SRINIVASA IYENGAR.)

own profit. Sir, these Regulated Markets are to be established in taluk headquarters rather than in cities and then regulate the sale. In the Regulated Market you have assured the commission of Rs. 1-9-0 per cent. For a business of Rs. 1,000, the Commission Agent gets Rs. 15-10-0. It is a drain on the producer. With what use? The producer cannot leave the market yard until the heap formed by him is reached and a producer with a small quantity will have to wait till the end. Big merchants come there and they will purchase large heaps rather than smaller heaps. So, the producer will be made to wait till three o'clock in the afternoon. My object in saying this, Sir, is to impress on Government the necessity of having arrangements to pay money to the smaller producers immediately. Supposing a man brings two or three pallas of grains; the arrangement should be such that that small quantity should be purchased and money paid and he must be sent away quickly. What is happening in the Regulated Market now is, because of the large volume of sales, the purchaser does not pay the cash on the spot. The commission agents bid in the auction and the money is paid to the producer slowly, either in the evening or the next morning. So, I would urge on Government to consider the necessity of financing these Regulated Markets so that immediately the produce is bought it may be paid for so that the producer may return to his headquarters early.

Then the next thing is about the Land Mortgage Bank. The affairs of the Central Land Mortgage Bank is far from satisfactory. One of the Directors is also an editor of a paper called 'Sahakara Patrike' and he has written like this in his editorial. With the permission of the Chair I will read it:

"ದರಖಾನ್ತುಗಳ ಫ್ಯೆಸಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲವಿಳಂಬ, ಸಂಘಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು, ಶೋಚನೀಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಜಮೀನು ಅಡಮಾನದ ಶಿಸ್ತು, ಗಮನಾರ್ಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ."

Why I have placed this before the House is, with the present arrangements it is not possible for the indebted raiyat to obtain loan in the Land Mortgage Bank. It is the most influential men that get it. I have represented this more than once. If you examine the loans sanctioned by the Land Martgage Bank, you will see that it is only the debtor who is indebted to the extent of Rs. 10,000 or Rs. 15,000 that has been given loans by this Bank to get his debts discharged. Therefore, it is necessary that Government should take immediate steps to see that the rural indebtedness is tackled properly and help rushed to these various centres. The work of the Central Land Mortgage Bank has to be examined early.

Sir, Co-operative Development, no doubt, has been spread throughout the State but not on proper line. As was said by Sri G. A. Thimmappa Gowda, they were working with increased activity for the last four or five years. For the last three years they have stopped working. Many of these institutions are *defunct*. When the Government were working food control, these societies thought that they should be merely their selling agents. When Government wanted to distribute the chemical manure, these societies thought that it was their duty just to sell it. Sir, Government should have placed them on a better footing and instead of allowing these societies to become defunct, it is necessary to see that the benefit of co-operation is extended to the villager at his door.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿಂಗಾರಿಗೌಡ (ನಾಗಮಂಗಲ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ನಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳ ರೈತರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟು: ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯೇ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿ ಮೈಷಮ್ಯ ಮನೋಭಾವ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ನಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದುದು ಮತ್ತು ಜನತೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ದೊರಕದೆ ಹೋದುದು. ಸರ್ಕಾರವು ರೇನೋ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ

ಗಳು ನೆರವು ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವು ಆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮ ಸಂಘಗಳೊಡನೆ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ರೈತರ ಜೀವನಾಡಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಏಜೆನ್ಸಿ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಬಿಕರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಂಘಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ (ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಈ ಮಲ್ಟಿ ಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಏನೋ ದಕ್ಷರಾದ ನಮ್ಮ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರಿರುವ ಕಡೆ ಇಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹಾಳುಬಿದ್ದು, ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಂತೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ, ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ, ಎರಡು ಸಾವಿರ, ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಡಿದ್ದೇ ಆಟ, ಹೇಳುವವರು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ!

ಡಾ॥ ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ (ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಸಗೀ ಮಹನೀಯರಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ.—ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಖಾಸಗೀ ಮಹನೀಯರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯೆಖರಿಯಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಡಳಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಇವು ಯಾವುವೂ ನಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮನೋಭಾವ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು, ತನ್ಮೂಲಕ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಎರಡೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ನುಮ್ಯವ ಸ್ಥಿತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರೇ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಹೊಸದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, Planning Commission ನವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ನಂಸ್ಥಾನದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಘನೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ನಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಕೊರತೆ ಇತರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸಾಮಾನುಗಳ ಕೊರತೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಈ ಸಂಘಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಈ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಾದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ವಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಈ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುವು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮುಚ್ಚಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ದಕ್ಷರಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗವಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಈಗಲೂ ಸಹ ಇವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕವರು ದಕ್ಷರಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವವೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿದುಹೋಗಿ, ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೇ ಇವುಗಳು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ periodical audit ನಡೆದರೆ ಆಗ ಇಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, misappropriation ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಡಿಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ Rural credit system ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ನವಚೈತನ್ಯ ಬಂದು ಇವುಗಳೂ ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸಪ್ಪ.)

ವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಕ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ನಿರಿಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ವರು ಮುಂದೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಭಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ನುಚ್ಚಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು—ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಮೂಲವೆಂದರೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ. ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾದರೆ ಅಷ್ಟೂ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವುಗಳ ಸಾಗುವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು, ರೈತರಿಗೆ ಈ ಜಮೀನು ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯಮೇಲೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ; ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ; ಜಮೀನು ಕೊಡಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಜಮೀನಿದೆ, ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವವರಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಾಗರ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಜಮೀನಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 48 ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಡ್ಡಗಾನು ಹೊಳೆಗೆ ಕುಳುವಾಡಿಖಾನ್ ಹತ್ತಿರ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆಹಾಕಿದರೆ ಈ ಜಮೀನಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಗರ ವ್ಯಾಲಿ, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೇವಲ 15 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಈ ಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಜಮೀನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಾಗರ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ—ಉತ್ತರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅನೇಕರು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿಂಗಾರಿಗೌಡರು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರಿಗೂ ಸಹ ಇದರ ಅನುಭವ ಬಹಳವಾಗಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾಧನವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಸಾಧನವನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಪ್ರಜಾನತಾತ್ಮಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಧನವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು. ಸಾಧನವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಜನರನ್ನು ತಯಾರಾಗಿ, ತಯಾರಾಗಿ ಎಂದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗ ಒಂದು ಪರ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಆ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅವರು ಪರಿಣತರಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ, ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅವು ಜನರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಾಧನಗಳಾದವು. ಬಹುಶಃ ಅವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಜನ ತಯಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಈಗ ಬೇರೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗುವವರೆಗೂ ಏನೇನು ಸಹಾಯ

* Asterisk indicates that the speech has not been revised by the Member concerned.

ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತೀರ ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇಂಥಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಯಾರಾಗಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿವೇಶ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅದು ಬಹಳ ಉಚಿತ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈಗ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ, ಸದವಕಾಶ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಲ್ಟಿಪರ್‌ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಅನಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಗಸಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದರು. ಆ ಸೊಸೈಟಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಹೋದರೂಕೂಡ, ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇತರರೊಡನೆ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ನಿಂತು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಆಗಲೀ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಹೇಳೋಣ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ. Destructive criticism ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1905ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1946-47ರವರೆಗೂ 2,500 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ 5,000 ಚಿಲ್ಲರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಎಂದರೆ 2,500 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಿವೆ. ಈ 5-5½ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 5,000 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇಷ್ಟು ನಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಫಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜನ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

They are intended to lend money on short-term credit to agriculturists.

ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೆಮಿನಾರನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಮಾಡಿ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. Regional financial position ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು planned basis ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು planned basis ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಬೇರೂರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು 10 ಅಲ್ಲ 15 ವರ್ಷ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಸ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತೋ ಅದು ಸಫಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ discrepancy ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವರು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇಇದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. Eternal vigilance ಇರಬೇಕು. ದುಡ್ಡು ಇದ್ದಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಲ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪುಡ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪೋರ್ಟ್ ಪೋಲಿಯೋನಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನತ್ಯವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ನಿವೇಶ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ anti-social elements ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಜಾಣತನ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಕೊಡಬೇಕು, ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಏನಿದೆ? ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದೇ ಹೋದರೆ middlemen ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೈಪೋಟಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರಿಂದ ಆಗ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪ ಬೇಕು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟು, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಆಗಿವೆ. ತಿಪಟೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಯಾವನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಆ ಬೆಳೆಗೆ ತಕ್ಕ, ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಆಗದೇ ಆತ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ನೋವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನೋವು, ವ್ಯಥೆ ಇಪ್ಪರಡೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನೂ ಆತ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ನ್ಯೂನತೆ, ಲೊಪದೋಷಗಳು ಏನಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ನರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರಯೋಜನ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಯೇಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳ ಕೈವಾಡ ಇರಕೂಡದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಅವು ವೇರ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರೈತನಿಗೆ ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗಬಾರದು. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತಡೆದು ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕು. ವೇರ್ ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬಂದು ಈಗಾಗಲೇ 3 ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ರೈತರನ್ನು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವೇರ್ ಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ತನ್ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಪಡೆದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಧಾರಣೆ ಬಂದಾಗ ಮಾರಾಟಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೌಲಭ್ಯವುಂಟಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವೇರ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು, ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಜ, ಸಾಲ ಕೊಡತ್ಯವರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ರೈತನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾಲಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು strengthen ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬೇರೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲ ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬ್ರಾಂಚ್ ಇಟ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಸಾಲ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

2 P.M.

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು ಮತ್ತು confusion ಇರಬಾರದು. ಈ confusion remove ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಒಂದ ಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಲಿಂಕ್ ಇರುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಪಸ್ಟ್ಯೂಷ್ಟ್ ಕೂಡ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂಬ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಏನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕು, ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವೇರ್ ಹೌಸಸ್ ಅನುಕೂಲತೆ ಒದಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಜಿಳವಳಿ ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಾರ್ಖಫರೆನ್ಸ್ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ವರ್ತಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಪೋಟಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದೇ ಜಾಣತನ. ಬೇರೆಯವರು ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಕಾಲ ಹೋಯಿತು. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲ. ನಾವ್ಯಾರು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವ. ಅದನು ಗಮನಿಸಿ ಇರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ನರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಆಫೀಸರುಗಳೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಲ್ಲವೆ ? ಸೊಸೈಟಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ದಕ್ಷರಾದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಖಾನಗೀ ಮಹನೀಯರೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವವರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತಂದಿಡಿ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಯಾರೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನೇ ಮುಚ್ಚುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ

ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಗುಡ್ಸ್ ಸಹ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೂಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗಲೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ನುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂಡ್ಯ ಸೊಸೈಟಿ ಈ ದಿವಸ thrive ಆಗುತ್ತಿದೆ; ನಾಗಮಂಗಲ, ಮುಳ ಬಾಗಲು ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ thrive ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿವಸ ಬರೀ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಕ್ಸಿವಿಟೀಸ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಡಿಪ್ರೋ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಸೊಸೈಟಿಯ ರೆಜಿಟಿಮೇಟ್ ಫಂಕ್ಷನ್ ಅಲ್ಲ. ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿರಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಜಾಣತನ. ಶ್ರೀಮಾ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ? ಆದರೆ ಒಂದಂಶ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಡಬೇಕು. ಲೋಪದೋಷ ಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. ತಪ್ಪಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲ. ಈಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಲದು. ಬೇರೆ ಮೊಬೈಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ 40-50 ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೀರಿಯಾಡಿಕಲ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಡೆ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇತರ ಕಡೆ ಪತ್ತೆಯಾಗದಿರ ಬಹುದು. ಒಂದು ಕಡೆ ನ್ಯಾಯಂಕಾಲ ಮಂಡಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಒಳಗೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವನು ಮೂಟೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸೇರಿನಂತೆ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಆಮೇಲೆ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಿನಸಿ ಮಂಡಿ ಅಥವಾ ಸೊಸೈಟಿಯಾದರೂ ಹೀಗಾಗುವುದುಂಟು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರಬಾರದು. ಅಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದು ಜಾಣತನ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ವೇರ್‌ಹೌಸಸ್ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ಸ್ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri M. MADIAH (Nanjangud—Scheduled Castes).—On a point of order. The Member has exceeded seven minutes, the time fixed for each member by the Chair.

Mr. SPEAKER.—Why did you not raise that point when he was still on his legs? I thought the speech was very instructive and the House was prepared to listen to him. He has concluded his speech.

ಡಾ॥ ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ.—ಸ್ಯಾಮಿ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಉದ್ಯಮ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 5,000 ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸಹ ಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಏನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಏನು ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು sudden stoppage of help ಈ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು 3-4 ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿವೆ. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮುಂತಾದುವು ಇದ್ದಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಅವು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು, ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಿತ್ತು. ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸೆಂಚ್ರಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನವರು 10 ಲಕ್ಷ ರಿಸರ್ವ್ ಫಂಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಸಹ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಲ್ಟಿಪರ್ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 800 ಇವೆ; ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ನಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವನ್ನಿಟ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು; ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಡಿಟ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ, ದಕ್ಷತೆಯಿದ್ದ ಜನರು, ಅನೆಸ್ಟಾದ ಆಫೀಸ್ ಬೇರರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿದಾರರು ಮುಂತಾದವರಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಆದರೂ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಟೆಂಪ್ಟೇಷನ್ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಲು ಈಗ 50 ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಆಡಿಟರನ್ನು ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೊಬ್ಬ ಆಡಿಟರಿರಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇದೆ ಮತ್ತು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಚೀಫ್ ಆಡಿಟರಿರಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಆಡಿಟರ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ.

(ಡಾ॥ ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ)

ಆ ತರುವಾಯ short-term credit ವಿಷಯ. ರಿನರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಈಗ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈಗ 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ short-term credit ಇದೇ ವರ್ಷ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ short-term credit ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಬಳಿ ಸೊಸೈಟಿ, ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ದ್ವಾರಾಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಯಾಣಿ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುವಷ್ಟೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಬರೀ ನಾಲ್ಯಾಣಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂಬುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಮಾಮೂಲಾಗಿ ನಾಲ್ಯಾಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಮಾಲಿ ಮುಂತಾದುವು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದೂ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಂಥ ಮಾಮೂಲು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಹಾಗೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರು ಆಕ್ಷೇ ಆಗುವಾಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕು, ಅದು ಕಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಈಗ ಆಕ್ಷೇ ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳ ಕಡೆ ಇದೆ. ಹೊಗೇಸೊಪ್ಪು, ಕಡಲೇಕಾಯಿ, ಹತ್ತಿ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈಗ ಕಾಲವಾಯಿತು, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜವಾಬು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವೇರ್ ಹೌಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ವೇರ್‌ಹೌಸ್ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಧರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 7,80,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Co-operation'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 26.—INDUSTRIES AND SUPPLIES.

43. INDUSTRIES AND SUPPLIES (EXCEPT SERICULTURE).

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 6,48,20,100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Industries and Supplies (Except Sericulture)'."

Sri R. ANANTARAMAN (Chamarajpet).—Sir, I have a cut motion under this head to raise a debate that Industrial loans granted last year were inadequate. Last year the amount granted was about Rs. 40,000. This year it has been raised to Rs. 8,48,900. But I am afraid this sum is very inadequate. As we know, during the previous years lakhs of rupees were given to big industries as loans. They are still unrecoverable. But petty merchants and petty industrialists could not get any help from the Government. From my own constituency some representations were made to the Hon'ble Minister in charge during last year and also this year that industrial loans are not at all granted to petty merchants and industrialists like weavers. But there is no response from the Government. People from my own constituency have approached the Department, approached many members of the Committee and in fact I sent a representation to the members of the Committee also. But still they were of no use. I am afraid that at this rate these industrial loans will not be beneficial to the small people. People say and even now they are talking about that the Government is helping only bigger people and not petty merchants. So I make a request to the Government that at least hereafter some amount must be earmarked just for the benefit of small people whether they live in villages or in cities, so that they can start some small industries. For example, this year loans to rural and cottage industries amount to Rs. 15,700. This is a very small sum. We are having a budget of 22 crores. Only Rs. 15,000 have been provided towards loans to these cottage industries. Loans for purchase of machinery come to about Rs. 2,50,000 ; loans to the educated unemployed for starting industries come to Rs. 12,000.